

חצרות חסידים | משפחות | קהילות קודש | אנשי אמת

המבשר קהילות

יום שלישי י"ב במנחם-אב תשפ"ב | גליון 636

קול התורה במארינבאד של דאבוס

צלילי פעמוני הפרות המהלכות בצידו
הדרכים בין הרי שווייץ מלווים בצלילים
ענוגים של הוויות אביי ורבא העולים
ממלונות דאבוס, ויהודים מכל העולם
שהגיעו בתקופה האחרונה לפוש בין הנופים
המדהימים של דאבוס משפשפים עיניים:
ישיבה של ממש שוקקת חיים פועלת
במתחם מלון 'כרטסה' המפורסם

נפלאות בליסקא

150 שנה אחרי שהבטיח
הרה"ק רבי צבי הירש
מליסקא זי"ע כי הבאים
להתפלל על ציון קדשו
יפעלו ישועות עוד יותר
מבחיים חיותו, ממשיכים
להתפרסם סיפורי הישועות
המופלאות המגיעים מהאי
אתרא קדישא || עמוד 18

משאות בירושלים

סופר קהילות' חוצבקלסתר
של אש לאיש האשכולות
רבי בן ציון יאדלר זצ"ל,
דמות עילאית מדורות עברו
אשר הוד קדומים חופף
עליה, ושופך אור על קצה
מסכת פעליו הרבים ועל
היותו איש תנועת הקודש
אגודת ישראל || עמוד 14

ליסקא קדישא

150 שנה אחרי שהבטיח הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא זי"ע כי הבאים להתפלל על ציון קדשו יפעלו ישועות עוד יותר מבחיים חיותו, ממשיכים להתפרסם סיפורי הישועות המופלאות המגיעים מהאי אתרא קדישא || תמלול בלעדי של המופת המדהים שהתרחש לפני חודשיים עם אשה חולה סופנית שהרופאים כבר התייאשו ממנה וחזרה לאיתנה למעלה מדרך הטבע || וגם: בנש"ק הרב עזרא פרידלענדער שליט"א יו"ר 'קרן בית ליסקא' מספר בשיחה מיוחדת על התוכניות להרחבת המקום והכשרתו לרווחת רבבות אלפי ישראל המגיעים לפקוד את הציון הקדוש משך כל ימות השנה || לרגל יומא דהילולא רבה, י"ד מנחם-אב תרל"ד || הושענא ציון המצוינת

יוסף מאיר האס

יצוין כי היה זה בערוב ימיו של הגה"ק מצאנז, כשנה ומחציה לפני הסתלקותו בחודש ניסן תרל"ו, ובכל זאת התאמץ לכתוב אגרת קודש זו בהפלגה גדולה, לאחר שרבונו ביקש מצאנזאיו לקחת הסכמה מאחד מצדיקי הדור והם בחרו בידידו הקרוב הגה"ק מצאנז, וכפי שכותב שם המו"ל: "אל יפלא בעיני הקורא על אשר לא לקחתי עוד הסכמות מגאוני הדור שיחי, כי תמכתי דבריי על דברי אא"ז הכ"מ אשר כתב בצוואתו זו"ל: 'ואם ירצו בניי להדפיס איזה חידושי תורה בשבילי, הרשות בידם ובפרט על התורה, רק שיבקשו רשות עכ"פ מצדיק אחר, לכן לקחתי רשות רק מאת צדיק וגאון הדור אמו"ר מצאנז שליט"א נ"י".

גדולים יותר מבחיהם

נחמתם ומשענתם של רבבות אלפי יהודי הונגריה וסביבותיה היה רבונו לאחר שמצורתו הרחבה היתה פרוסה על פני כל הארץ. על-פי הרישומים והעדויות שנותרו מאותם ימים, היתה שושלת בית

זיין אן ערליכער איד".... (הרב מליסקא, כשמביטים עליכם, חוששים להיות יהודי ירא-שמים)....

ידוע שכשהגיעו בני המשפחה של רבי הערשלי ליסקער לקבל את הסכמת הגה"ק מצאנז על ספרו 'אך פרי תבואה' בתחילת חודש אלול תרל"ד, שבועות ספורים אחרי הסתלקות רבונו, כששמע על בואם מיהר מרן ה'דברי חיים' לגשת ולהיטהר קודם במקוה, באמרו לאחר שעייין קצת בין דפי הספר: 'בחיינו היה מסתתר מאד, אבל עכ"ש יוראה אני את גדלותו האמיתית'....

במכתב הסכמתו כותב לשונות מופלאות ביותר: "הנה במשך ימים מועטים מעת הילקח ארון אלוקים כבוד ידידי הרב הגאון הצ"ד דיק הקדוש בוצינא קדישא חסידא ופרישא, מוה' צבי הירש זלה"ה שהיה אב"ד בק"ק ליסקא וכו', והביא לי חיבור נחמד על התורה וכו', אשר ממקום קדוש יצאו... ובלי ספק יקפצו אנשים כולם אשר שמעו ואשר ראו את הוד קדושתו וטהרתו, להביא את ביתם את מחברת הקודש הלו במחיר אשר יושת עליהם".

מאורה ותפארתה של יהדות הונגריה היה הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא זי"ע, הנודע בפי כל בכינויו האידישאי 'רבי הערשלי ליסקער' וביותר על שם ספרו הבהיר 'אך פרי תבואה'. מאז היותו נטע שעשועים בילדותו כבר יצא שמו למרחוק כעילוי מופלא אשר קדוש ייאמר לו בכל הליכותיו המיוחדות ובכל הנהגותיו הייחודיות, בהתמדתו העצומה ובגאונו הרבה עד שהכל שחו אודותיו בהשתאות ובפליאה לאמור: כזה ראה וקדש!

"רבי הערשלי האט זיך מקדש געוועזן זיינע אברים אזוי ווי אדם הראשון קודם החטא" (רבי הערשלי קידם את אבריו כמו אדם הראשון לפני החטא) – שח עליו בהפלגה ידידו ורעו הגה"ק ה'דברי חיים זי"ע מצאנז, ובגודל פרישותו מהבלי עולם הזה, נכחש מאד גופו של הרה"ק מליסקא, עד שביושבו פעם בשולחנו הטהור של הגה"ק מצאנז בשבת מברכים אלול והושיט לו ה'דברי חיים' מיני דמונות, שח ואמר לו: 'ליסקער רב, ווען מ'קוקט אייך אן, האט מען מורא צו

אוהל מועד: אוהל הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא ז"ע

ליסקא קדישא. בנש"ק הרב עזרא פרידלנדר שליט"א בסיוור עם ילדיו בעיירה ליסקא לקראת יומא דהילולא י"ד אב תשפ"ב

הביטו זה על זה כמסמכים עמדה ברורה ואז אמר לי אחד מהם: 'אם אתה רוצה לענות את אמא שלך, קח אותה לטיפולים שרק יעשו לה צער וייסורים בלי שום סיכוי לרפואה, כי לצערנו מקום המחלה אינו מאפשר לטפל שם'. אמרו והלכו לחיים ולשלום."

כי הדלקתי נרותי

"יצאנו מחדרו של הרופא והחלטנו שלא נעשה שום טיפול בשלב הזה", ממשיך האישי את סיפורו המדהים. "אמרנו לעצמנו, כי ממילא היא תחיה את מספר השנים שנקצבו לה מן השמים על ידי החותך חיים כל חי, ואין שום סיבה וטעם לייסרה במכאובים הקשים והמרים של הטיפולים המפרכים ר"ל. בינתיים התכנסה גם המשפחה כולה לדון בתוצאות ובמעשים לקראת הבאות, וכל אחד הציע לעשות משהו אחר למען רפואתה של אמי תחי'."

"קמתי ואמרתי לפני בני המשפחה: 'יותר מכל סגולה אחרת שתבקשו לעשות, יש את מאמר חז"ל 'גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם'. אני מדליק בכל שני נרות לעילוי נשמת הצדיקים, אחד לזכות הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא ז"ע ואחד לזכות הגה"ק הדברי חיים' זי"ע מצאנו, שהיו שניהם ידידים קרובים כידוע. אני רתי להם שהיות ואני מדליק נר לזכותו של רבי הערשלי ליסקער בכל יום תמיד, בטוח אני בזכותו הגדולה שבוודאי קרובה הישועה לבוא."

בהולה ודחופה מהיום למחר, למרות היותו כמובן עסוק וטרוד עד למעלה מראש, מחמת תפקידו הבכיר. באותו רגע שנכנסנו אליו עם אמי תחי', כבר ראה תיכף ומיד את מצבה ואמר לנו לא פחות ולא יותר: 'עליכם לנכנס את בני המשפחה במהירות ולהיפרד מהאמא כי ימיה ספורים... התברר שהמחלה הקשה מקננת בקרבה במקום מסוכן ביותר ר"ל, שאי אפשר לעשות כלום לרפואה."

ממשיך היהודי ומספר דברים כהווייתם את אשר אירע בחדרו של הרופא הגדול: "עמדנו שם נדהמים בלי יכולת לזוז ימין ושמאל מגודל התדהמה שאחזה בנו לשמוע את דבריו, אולם בתוך כך חזרתי לעצמי ומיהרתי לנוזף בו: 'וכי זהו תפקידך כרופא מומחה? לבוא אל החולה ולקבוע שהוא ימות בעוד כמה ימים? הלא תפקידו של הרופא הוא לרפא את החולה ולנסות להילחם במצב הקיים והמייאש! בנוסף לכך, ניצלת את העובדה שהוא יהודי (אמנם חר" פשי, אבל יהודי) ואמרתי לו: 'חופ' מהקב"ה שהוא מלך ממת ומחיה, אין אף אחד עלי אדמות שיכול לקבוע מיתה למישהו אחר, ולכן עליך לנסות ולעשות השתדלות לרפואתה למרות הכל."

"הוא הביט עלי כאינו מאמין בדברים שיצאו מפי עכשיו, אבל אחרי כמה רגעים החליט לקבל את הדברים ואמר לי: 'נו, נמתין ונבדוק שוב'. הוא הזמין אליו לחדרו את אחד מחבריו הפרופסורים הבכירים שעבד גם הוא באותו בניין משרדים, וגם הוא קבע תיכף ומיד כי מצבה אנוש ואין שום סיכוי לרפואתה. שני הפרופסורים

ליסקא החצר החסידית הגדולה ביותר בכל רחבי הונגריה וגליצ' לותיה. בימי הנהגתו הנאדרת בקודש בעיירה ליסקא, היו הדרכים מלאות והשיירות מצויות מכל אתר ואתר בואכה ליסקא, לשחר פני קדשו של רבנו ולהתברך מברכות פיהו, להיפקד בדבר ישועה ורחמים בכוח תורתו ובגודל צדקותו.

אלפים ורבבות היו נוהרים מכל מקום להסתופף בצילא דמהימנותא בליסקא, וכפי שניתן היה לשמוע אותות ומופתים למעלה מדרך הטבע מפיהם של זקני יוצאי אונגאריין בדור האחרון, מה שקיבלו מאבותיהם ומזקניהם שזכו לחסות בצל כנפיו של רבי הערשלי ליסקער, שם היו הישועות המופלאות מתגלגלות תחת השולחן, מעשים בכל יום.

טרם הסתלקותו בשיבה טובה, שאלו אותו בני ביתו ואחוזות מקורביו, מה יעשו עתה בעולם בלי דמותו הקורנת שהייתה להם למחסה ולמגן מפני כל רוחות שבעולם ברוח ובגשם? שח רבנו ואמר להם, כי הבאים להתפלל על קברו ייושעו עוד יותר ממה שנושעו על ידו בחיים חיותו. ואכן, גדולי וצדיקי הדור היו עולים להשתטח על ציון קדשו בליסקא פעמים תכופות, ואף היו שולחים את כל אלו שבאו אליהם בבקשת ישועה ורחמים, לעלות וליראות בליסקא בציון המצוינות, כי שם מובטחת ישועתם במהרה.

מאז הסתלקותו נודע היה מקום קבורתו של רבנו בליסקא לתל תלפיות עבור כל המצפים לישועה, ובמשך שבעים שנה רצופות מאז הסתלקותו בשנת תרל"ד ועד כניסת הרשעים הארורים ימ"ש להונגריה בחודש אדר תש"ד, היו דרכי ליסקא עמוסות בחסידים ואנשי מעשה שהגיעו מקרוב ומרחוק לשפוך שיח בבקשה ובתחי' נונים על ציון קדשו של רבנו, כאשר בין השנים תרל"ד-תרס"ד היו כל הבאים לליסקא להתפלל על ציון המצוינות של רבנו, נכנסים גם לשחר פני חתנו יקירו, ממשיך דרכו וממלא מקומו, הרה"ק ה'טל חיים' זי"ע מליסקא, אשר שמו הלך לפניו כפועל ישועות בקרב הארץ וצדיקי הדור חרדו לקראתו.

גם כהיום הזה, ממשיכים אלפי יהודים לנהור להאי אתרא קדישא בליסקא, להעתיר בתפילות על אדמת קודש זו שהתקדשה לשעה ולדורות. סיפורי הישועות מתגלגלים מפה לאוזן ומובאים גם בכתובים על ידי המוני הנושעים בקרב שלומי אמוני עם סגולה, כאשר רואים בבירור ובמוחשיות את כוחו הגדול של אותו צדיק וקדוש, הרה"ק רבי הערשלי ליסקער זי"ע, וגדולים צדיקים במי' תתם יותר מבחייהם.

אבחון רפואי קשה מנשוא

שיחת הטלפון שהגיעה למשרדו של בנש"ק הרב עזרא פרידל' ענדער שליט"א, בשלהי חודש אייר תשפ"ב, לפני חודשיים ומחצה, הצליחה להפתיע גם אותו. ר' עזרא, מלבד היותו בנו יקירו של כ"ק אדמו"ר מליסקא שליט"א, המתגורר בבארא-פארק וממשיך את השלשלת הקודש לבית ליסקא כבן אחר בן הרה"ק ה'טל חיים' זי"ע, מוכר גם לכל יהודי ברחבי יבשת אמריקה כלוביסט בעל קשרים ענפים עם בכירי הממשל בבית הלבן, המנצל את קשריו הקרובים לטובתם של רבבות ישראל בלב ונפש חפצה.

כנין ונכד לצדיקי בית ליסקא העומד בראשות 'קרן בית ליסקא' ועושה גדולות ונצורות למען הנצחת זכרם ושימור מקום מנוחתם כבוד בליסקא, רגיל הוא לשמוע כמעט בכל שבוע-שבועיים סיפורי הוד ומופת על הישועות המופלאות המתחוללות בליסקא קדישא, אך שיחה זו הצליחה לטלטל אותו יותר מהסיפורים האחרים שהגיי' עו לאוזניו, והוא משתף אותו בשמיעת ההקלטה מתוך אותה שיחה טלפונית נרגשת.

כך מספר שם האישי מבעד לאפרכסת האחוזה בידי הרוטטות מהתרגשות מגודל הנס והפלא שהתרחשו נגד כל הסיכויים:

"קצת אחרי חג הפסח העעל"ט אמי תחי' החלה להרגיש מאד לא טוב ל"ע. כל מה שהכניסה לפיה, הקיאה תוך זמן קצר. בבוקר אחרי שקמה משנתה וביקשה לרדת מהמיטה, היתה נופלת לאחור באפי' סת כוחות. קיצור הדברים: היה זה עניין לא פשוט שכל מי שראה את המצב הבין שחייבים כאן התערבות רפואית דחופה ובהולה.

"התחלנו להתרוץ בין רופאים מקומיים שיבדקו אותה, אלא שכל אחד מהרופאים נתן תשובה אחרת. אחד אמר שמדובר בנגיף הקורונה, השני אמר שיש בעיה בכליות, השלישי אמר בעיה אחרת. ראינו שאין זו תכלית והחלטנו ללכת לרופאים גדולים יותר. מי' שהו מליץ לנו על רופא מסוים, אלא ששמו של הרופא לא מצא חן בעיניי, היות ואני תלמיד הרה"ק רבי חיים זאנוויל מריבניץ זי"ע, וקיבלתי ממנו הדרכה לדעת טיבו של אדם על-פי שמו.

"טופו של דבר מצאנו רופא מומחה ביותר ששמו היהודי היה נראה טוב ובסדר, ואחד העסקנים החשובים סידר לנו אצלו פגישה

מקדש מעט. תמונה מלפני המלחמה של בית הכנסת בליסקא מבחוץ

בינתיים אמרו בני המשפחה וקיבלו על עצמם קבלות טובות נוספות, האחד לקח לעצמו טבילה במקווה כל יום לזכות החולנית, השני לקח לעצמו ללמוד ארבע מסכתות המסוגלות לביטול גזירות ולהמתקת הדינים, כפי שאומרים משמו של הגאון הסטייפלר זצוק"ל על הפסוק 'זבחי אלוקים רוח נשברה', כי תיבת 'זבחי' ראשי תיבות ז'בחים, ב'רכות, ח'גיגה, י'במות, שאפשר לזכות ולבטל את הדינים הרמוזים בתיבת 'אלוקים', ולב נשבר ונדכה אלוקים לא תבוה.

"הביקור אצל הרופא והבדיקה המקיפה היו ביום שישי י"ט אייר, וביום ראשון כ"א אייר קמתי ונסעתי במיוחד להונגריה להתפלל על ציון קדשו של הרה"ק רבי הערשלי מליסקא זי"ע. ידעתי והאמנתי בכל לבי כי בע"ה אצליח לפעול שם את הישועה לרפואתה השלימה של אמי תחי'. בבואי לליסקא נעמדתי לומר את כל ספר התהלים, תוך כדי שדיברתי אל הצדיק בפה מלא וכה אמרתי לפניו: 'הרי רבנו בבטיח שכל מי שיבוא אל ציונו הקדוש אחרי הסתלקותו, יוכל לפעול ישועות עוד יותר ממה שיכלו לפעול בחיים חיותו; והנה עתה צריכים אנו ישועה דחופה לאמי מורתי תחי', אחרי שגדולי הרופאים מייאשים אותנו מפני מחלתה הקשה ל"ע, אבל אבקש בזאת ישועה גדולה שלא כדרך הטבע, בזכות ההנהגה הטובה שאני מדליק נר לזי כותו של רבנו בכל יום בקביעות, גם במוצאי שבת קודש לכבוד יום השבת, וגם במוצאי יום הכיפורים לכבוד יום הקדוש'.

"אציין בזאת שגם בני המשפחה קיבלו על עצמם להדליק נר לטובת נשמת חתנו של רבנו, הרה"ק רבי חיים מליסקא זי"ע בעל 'טל חיים', כי אמרתי להם שיום י"ט אייר הוא יום גדול מאד, יומא דהילולא של הרה"ק הרבי ר' מענדלי מרימנוב זי"ע, של המגיד הק' מטשערנאביל זי"ע והרה"ק רבי משה מקאלוב זי"ע בעל 'עת רצון'. אחרים מבני המשפחה טבלו במקווה לזכות אמי תחי', וכך עשינו הכל בכל מכל כל למען רפואתה, כאשר בפרט אני שהייתי בליסקא ביום שני כ"ב אייר והרגשתי שהצלחתי לפעול ישועה לאמי תחי' אחרי התפילה והבכיות מעומק הלב, בצירוף הזכות של הדלקת הנר לעילוי נשמת רבנו בכל יום כפי שאני נוהג כבר שנים רבות".

הרופאים אינם מאמינים

אנו ממשיכים עם סיפורו המופלא של האיש כפי שנשמע מכלי ראשון רק לפני חודשיים ומחצה מה שבדידה הווה עובדא: מידוענו חוזר לארה"ב ביום שלישי כ"ג אייר בלילה, סמוך ובטוח כי קרובה ישועתו לבוא אחרי שהתפלל מקירות ליבו בציון הקדוש בליסקא. הוא מרים טלפון לאותו פרופסור בכיר שבדק את אמו רק לפני כמה ימים ומבקש ממנו לבדוק אותה שוב. בתחילה הרופא דוחה את דבריו מכל וכל, כי הרי אין שום סיבה לבדוק פציינט פעם נוספת אחרי שכבר בדקו אותו באופן יסודי לפני ימים ספורים, בפרט שבמהלך אותה בדיקה היה נוכח גם עמיתו הפרופסור הנוסף שגם הוא קבע בדיוק כמוהו כי מדובר במחלה חשוכת-מרפא ל"ע.

הוא המשיך להפציר בו שוב ושוב, באמרו לו שהוא מרגיש כי מתרחש כאן נס ופלא, לאחר שהתפלל אצל הצדיק בליסקא. לבסוף, אחרי שביקש ממנו כמה פעמים להביא את אמו לבדיקה נוספת, כי אם לא יסכים, ילכו להיבדק אצל רופא גדול אחר, הסכים הרופא לבדוק אותה בשנית, לא לפני שהודיע כי אינו מאמין כלל שיש טעם לעשות בדיקה נוספת, אבל הוא כבר ינצל את הבדיקה הזו לצורך ניסוי ומחקר בשביל חולים אחרים במחלה הזו ל"ע.

"הודעתי לו, מספר האיש בשיחתו הטלפונית, "שיעשה ניסויים ומחקרים על גויים, לא אצל אמי תחי'. ביקשתי להיות נוכח שם בש"ע הבדיקה, כי האמנתי בלב ונפש שאכן תהיה בשורה משמחת בע"ה בזכות התפילות והקבלות הטובות, אולם הרופא לא הסכים לשמוע על-כך שאהיה נוכח שם, היות והכל חייב להיות סטרילי מבפנים ומבחוץ. שוב היינו צריכים להתעקש ולהתחנן, עד שלבסוף קיבלתי אישור לעמוד מבחוץ ולצפות בבדיקה דרך הזכוכית השקופה.

"היה זה ביום שישי כ"ז אייר תשפ"ב, שבוע לאחר-מכן. הרופא מבצע את הבדיקה וממתין לתוצאות. אני צופה בו עומד נדהם ומי תקשה להאמין למראה התוצאה שהתקבלה. בקול מגמגם אמר לי הרופא, שאינו יכול עדיין לומר לי מה התוצאות, כי אינו רוצה סתם להוציא דברים מפיו לפני שהוא בטוח ב-100%. הוא מיהר לשלוח את הממצאים לפרופסור הבכיר שהיה אתו בבדיקה הראשונה לפני שבוע, כדי שגם הוא יראה את התוצאות ויביע את דעתו. תגובתו של הפרופסור היתה, שיבדקו היטב אם לא התחלפו כאן הבדיקות אצל שני אנשים שונים, כי אין שום מציאות שהתוצאה הנוכחית תתאים לתוצאה שהתקבלה רק לפני שבוע ימים אצל אותו אדם...

"שלחו הרופאים את הבדיקה ואת תוצאותיה לבדיקת מעבדה, היינו צריכים עוד שלש שעות כדי לקבל את התשובה המרנינה כי אכן התוצאות לא התחלפו ומדובר באותה אשה בה נעשו שתי הבדיקות, אזו והיום. הרופא קרא לי ולאחותי, וכמוכן גם אמי תחי' היתה

ציון המצוינת. חסידים ואנשי מעשה שופכים שיח על ציון הרה"ק רבי צבי הירש מליסקא זי"ע

דרון, תפילה, מלחמה. בפגישה עם ראש הכפר בליסקא על תכנית ההרחבה והשיפוצים במקום הקדוש

מקום שהתפללו אבותי: בניין בית הכנסת בליסקא שנחרב בצוק העתים ומשופץ בימים אלו

שם, הוא פתח ואמר לנו במילים נרגשות: 'כנראה עשיתם כאן משהו שאני לא יכול ולא מסוגל להבין כיצד הוא נעשה, אבל המציאות מוכיחה שהכל נקי כאן כמו אצל ילד ביום היוולדו; אתם יכולים לחזור לבייתכם ולהיות רגועים ושלווים כאילו לא אירע דבר...' מסיים מיודענו את עדותו המרטיטה ואומר: "לא היה אצלי שום ספק כי בע"ה תבוא הישועה למעלה מדרך הטבע, אחרי שכבר ידעתי משך שנים רבות על כוחו הגדול של רבנו הק' מליסקא זי"ע, בפרט שזכיתי להדליק נר לעילוי נשמתו בכל יום בקביעות בלי שום הפסק. קיבלנו על עצמנו לפרסם את דבר הנס ולהביאו לידיעת אחד מצאצאי הרה"ק מליסקא, להודיע כוחו וגבורתו של אותו צדיק וקדוש, והנה מתקשר אני עכשיו לספר דברים כהווייתם באוזני נכד הצדיק הרב עזרא פרידלענדער, למען יעמדו ימים רבים".

מקום המסוגל לישועות

בימים אלו, לקראת יומא דהילולא רבה של הרה"ק מליסקא שחל י"ד מנחם-אב, שוחחנו עם בנש"ק הרב עזרא פרידלענדער שליט"א, על המקום הקדוש בליסקא ועל התוכניות לעתיד לשפץ ולהרחיב את הגישה ואת הכניסה למתחם בית החיים, לרווחתם של המוני המגיעים להתפלל בציון המצוינות הן ביומא דהילולא והימים הסמוכים לו, כאשר רבים מתושבי ארה"ב, אירופה וארה"ק, מנצ"לים את ימי בין הזמנים למסעות תפילה אצל המקומות הקדושים ונכנסים כמובן לשפוך שיה גם בליסקא, מקום המסוגל לישועות נפלאות.

"הייתי בליסקא לפני כמה שבועות להכין את המקום ואת השטח לקראת הגעתם של מאות המתפללים לרגל יומא דהילולא", מספר לנו ר' עזרא. "להפתעתי הרבה, מצאתי בתוך האוהל הקדוש יהודי מארה"ב שסיפר לי כי הגיע לכאן רק כדי להחזיר הכרת טו"בה לרבנו הק' מליסקא על כל החסד שגמל אתו מעודו ועד היום. לשאלתי במה מדובר, סיפר לי הלה כי זה מכבר הגיעה לאוזניו הסגולה הוותיקה לקבוע לימוד בספר הקדוש 'אך פרי תבואה' במשך ארבעים יום, והיות שהייתה לו נערה שהגיעה לפרקה ועוד לא באה לפרק האשה נקנית, קיבל על עצמו ללמוד בספר הק' בכל יום קטע אחד, וביום הארבעים התארכה בתו במזל טוב.

"כך היה גם אצל הבנות הנוספות שהיו לו בביתו, שכבר ידע מראש כי הסגולה הברורה להגיע לפרק הנישואין ולעבור את הכל בשלום היא על ידי הלימוד הקבוע בספר הק' 'אך פרי תבואה', וכך זכה להשיא

כמה מילדיו בכוח סגולה זו. מאז הוא גם יודע שהסגולה החשובה הזו מועילה גם לכל דבר שנצרך לו, ובכל פעם שהוא זקוק להיפקד בדבר ישועה ורחמים, פותח הוא את הספר הקדוש ולומד בו". ר' עזרא מוסיף ואומר, כי אכן אין תחליף להגיע באופן אישי להשתטח על ציון הצדיק ולהתפלל על מקום מנוחתו כבוד שהוא אדמת קודש המסוגלת לישועות גדולות, אבל גם מי שאין באפי שרותו להגיע ממרחקים להתפלל על הציון הקדוש, יוכל בוודאי לפעול את ישועתו על ידי הלימוד בספר הקדוש של הצדיק, כי בכך זוכים להתקשר אל הצדיק בלימוד תורתו. "אני מכיר כמה וכמה אנשים שנושעו בישועות גדולות אחרי שלמדו בספר הק' 'טל חיים' של הרה"ק רבי חיים מליסקא זי"ע, חתנו וממלא מקומו של רבי הע"רשלי לייסקער. יש את הספר על התורה ויש על המועדים, זהו ספר לא קל ללימוד, אבל ההוגים בו מעניגים את נפשם בשמחה ובהנאה".

התוכניות לעתיד להרחבת המקום

אנו מנצלים את שיחתנו עם ר' עזרא פרידלענדער כדי לברר עוד פרטים על בית החיים בליסקא ועל התוכניות לעתיד לשפץ ולשפץ את המקום, ממנו יוצאים סיפורי ישועות להפליא כבר 150 שנים.

"סביב בית החיים בליסקא מתגוררים בשכונת צוענים המפריי עים לפעמים את המתפללים המגיעים אל המקום", מספר ר' עזרא. "היות ואנחנו רוצים שכל מי שמבקש להתפלל ביישוב הדעת בהאי אתרא קדישא, יוכל לעשות זאת ברוגע ובשלווה, חשבנו על פתרון נות שונים שימנעו מהאנשים המגיעים לכאן להתחכך עם השכנים הצוענים. אחד הפתרונות נעשה על ידי שרכשנו שטח הצמוד לבית החיים, הכשרנו אותו במיוחד שיוכלו להיכנס עם הרכב לתוכו פנימה, וכך אחרי שנכנסים מבעד לגדר אל תוך המתחם הסגור והצמוד לכניסה לבית החיים, אין שום גישה וחיכוך עם השכנים המקומיים. "כרגע אוהזים בשלב הזה, בו המתחם מגודר כראוי והוא משמש ככניסה נפרדת ומפורדת מהכניסה הראשית לבית החיים, כי הוא מוביל ישירות אל תוך האוהל הקדוש הנמצא מאחורי המתחם שרכשנו. כמו בכל מקום בעולם, גם בכפר קטן כמו ליסקא יש מור של וראש כפר שצריכים לתת אישור לכל דבר, יש אחראים ויש ממונים, הכל עולה הרבה כסף וצריכים לעבור כמובן הרבה עגמת נפש על כל צעד ושעל".

ר' עזרא מוסיף ומציין כי לפי התכנית הקיימת, אמורים ליצוק

בטון על המתחם ולהפוך אותו למשהו רשמי יותר, לרווחתם של המוני המגיעים לליסקא. "המטרה העיקרית היא שעשרות אלפי היהודים המגיעים להתפלל כאן, יוכלו לעשות זאת בשלוות הנפש וביישוב הדעת. עם הזמן אנו רוצים גם להקים במתחם הסמוך 'הכנסת אורחים' בזעיר אנפין, שיוכלו לאכול ולשתות משהו אחרי התפילה בציון הקדוש, וכן חדרי נוחיות שימשו את הבאים למקום הקדוש.

"כאמור, כל פעולה קטנה כגדולה דורשת מאיתנו לפעול בדרכו של יעקב אבינו שלימד אותנו את שלשת הכללים של 'דורון, תפילה, מלחמה'. כאן השאלה היא בעיקר מה צריכים לעשות קודם... האם לפתוח בדורון ובתפילה, ורק לבסוף לגשת אל המלחמה, או להתחיל ישירות עם המלחמה... עיקר הבעיה היא שראש הכפר הנבער מדעת, אינו מבין בכלל את קדושת המקום ועד כמה המקום הזה חשוב לרבבות אלפי ישראל בכל מקומות מושבותיהם הפוקדים אותו משך כל ימות השנה וזוכים לראות ישועות נפלאות עין בעין.

"באחת השיחות שלי עם ראש הכפר כאן בליסקא, ביקשתי ממנו שיבוא לאמריקה ויפגוש עשרות אלפי יהודים שיש להם קשר קרוב ולב חם לכל קדשי בית ליסקא. הרי אין כמעט יהודי הונגרי שאין לו קשר ושייכות לליסקא, כי בוודאי אביו או זקנו היה נוסע לחלות את פני הקודש של צדיקי בית ליסקא, אם עוד אצל רבי הערשלי ואם אצל ה'טל חיים', כפי שאנו קוראים בספרי קורות העיתים על הנסיעות הרבות שהיה עורך רבי הערשלי בכל רחבי הונגריה, אשר במסעותיו אלו חיזק וקירב המוני המונים מכל הערים והכפרים לדרך התורה והחסידות".

ר' עזרא מדגיש ומציין, כי אכן הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב זי"ע היה הראש והראשון להפצת תורת החסידות במדינת הונגריה, ואחריו הגיע הרה"ק ה'שמח משה' זי"ע שהתגורר באיהעל ומשם הפיץ את משנת החסידות לכל מקום, אבל בדור שאחרי-כן היה זה הרה"ק רבי הערשלי לייסקער זי"ע שהאיר את כל גלילות המדינה באור היקרות של תורת החסידות.

"בטוחני שכאשר ראש הכפר יגיע לריכוזי היהדות החרדית באמריקה וישמע מקרוב מפייהם של אלפי ישראל עד כמה חשוב להם האי אתרא קדישא, יפעל יותר ויעשה יותר למען הרחבת המ"קום והכשרתו המלאה לרווחתם של רבבות העולים להיפקד בדבר ישועה ורחמים, ולהתברך בכל מילי דמיטב", מסכם ר' עזרא את תקוותו הנכונה.